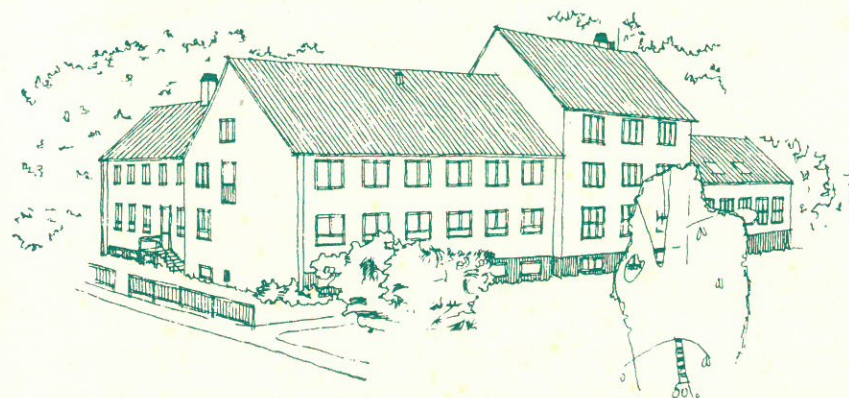

***Stidsholt
Ungdoms-
skole***

1978

STIDSHOLT
UNGDOMSSKOLES
ÅRSSKRIFT

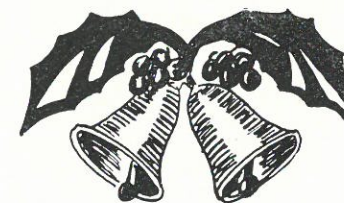
1978

UDGIVET AF
UNGDOMSSKOLENS
ELEVFORENING

FREDERIKSHAVN
EKSPRES-TRYKKERIET
1978

INDHOLDSFORTEGNELSE

Hvad er lykke	<i>Hans Jakobsen</i>
Guld og sølv	<i>Marie Risegaard Jakobsen</i>
Den lange skolevej	<i>Jeppe Bubrkall</i>
Året, der svandt	<i>Grethe Bubrkall</i>
Om at rense luften	<i>Jens Sigurd Pedersen</i>
Samtidsorientering	<i>Yrsa Østergaard</i>
Øen i det røde hav	<i>Jens Rye Larsen</i>
En hilsen	<i>Tage Albertsen</i>
En håndfuld oplevelser	<i>Jakob Bubrkall</i>
Korte hilsener	
Meddelelser 1979	
Elevliste	
Regnskab	

Hvad er lykke

For ca. 20 år siden havde radioen en serie foredrag under fællestitlen: Lykke.

Initiativet til disse udsendelser, der, så vidt jeg husker, var henlagt til søndag eftermiddag, blev hilst med glæde i vide kredse.

Man ventede at få svar på spørgsmålet: Hvad er lykke?

Mennesker med vidt forskellig indstilling over for livet og dets mangfoldighed af problemer tog opgaven op og gjorde deres bedste for at belyse emnet.

Enkelte var meget tilbageholdne, det mærkedes, at de var mere sikre ved at opholde sig ved spørgsmål om, hvad lykke *ikke* er. Her følte de sig på hjemmebane, det havde de sagt noget om før, og det skal da også indrømmes, at det ikke er uden betydning at sortere fra af de mange ting, der går under navnet lykke.

Andre gik til den modsatte side og kædede lykken sammen med mange ting, ganske særligt med de sociale problemer. Man kunne ikke undgå at konkludere det sådan: Når folk får flere penge og samtidig øjner chancen for at få bil, fjernsyn og flere ting, bliver de lykkelige.

Der var i de dage mange mænd, som, mens radioen gik, sagde til deres kone: Taleren er nu ikke dum, vi må snart se at få det, han snakker om, det er jo også det, jeg har sagt mange gange. Måske var det kaos, der

førte ordet, og måske var det en kvindelig taler, det forandrer intet. Men man kan godt få den tanke: Hvad ville taleren sige, hvis der kom en henvendelse om at holde sit foredrag i radioen igen, nu i 1978 – og uden at ændre noget fra dengang. Taleren m/k ville nok ønske at foretage visse ændringer. Meget er ikke aktuelt nu, og mange indrømmer med glæde, at de „har det meget bedre“, og man er ikke påtrængende nok til at spørge: Er I også blevet meget lykkeligere?

Men livet har andre problemer end de sociale, og mange af dem er en meget større trussel mod vor lykke. Her er ikke stedet til at opremse dem. Enhver, der læser avis, får det ind ad døren – daglig.

Een ting mere må ikke glemmes. Midt iblandt alle dem, som har det svært, uanset om de giver udtryk for det eller ej, går der nogen, som vi gerne ville være i båd sammen med, det er dem, som vi tænker på i en morgensang, hvor de kaldes „Himmellys, skönt af de små“. De er mange, ja, mange flere end de fleste andre tænker sig.

De er glade for deres kår, skönt de også er små, disse mennesker er taknemlige, de under os andre alt godt, ja undertiden må man tænke: Hvor er det godt, at der stadig er mennesker, der går som de gik kongebud. Det er nok dem, der lærer os mest om, hvad lykke er.

Om et „Himmellys, skönt af de små“, skal dette stykke slutte.

Mange er ikke ukendte med personen, den gamle Clemens Bek, fra Harald Kiddes bog: Helten.

Clemens var forældreløs, kendte hverken fader eller moder. Hans plejefader var den store Eberhard Sebastian, der ved underlige tilskikkelser er kommet til København, og der ser den hjemløse Clemens. Om Eberhard får at vide, at „han altid så det næste stykke af den usvigelige vej belyst og altid fulgte den“. Da Clemens får studentereksamen, dør Eberhardt, og Clemens forhold synes håbløse, han kan ikke klare sig i den store by, men 19 år gammel kommer han til Anholt, hvor han skal virke som „ukvalificeret“ lærer. Befolkningen på Anholt var næsten alle „skibbrudne“, ikke således, at de kom fra et forlist skib, men der er andre måder at forlise på, og her var alle kategorier. Mange af disse sølle mennesker tog Clemens sig af, men ingen tænkte på at tage sig af ham i hans ensomhed, hvor han levede uden håb om nogensinde at komme derfra. Han blev på øen lige til sin død.

I den sidste tid han levede, var der nogle enkelte, som kom til ham, præsten, lægen og en god kvinde, som plejede ham.

En dag fik han besøg „udefra“. En sømand, som færdedes på de store have, hørte om den gamle skolemesters forestående død. Han var fra Anholt, og Clemens havde været hans lærer. Det er sømanden, der vid-

ner om Clemens i følgende: Ved dag og nat, i syd og nord har han virket på mig som en forsikring om, at Gud er til. Derfor ilede han hjem til Danmark, – hjem til Anholt for at sige sin gamle lærer, sin skytshelgen tak. Aldrig havde nogen sagt ham tak, derfor er han helt uforstående overfor alt dette.

I bogen om Clemens Bek har jeg engang skrevet uden at vide, hvor jeg fik ordene fra

*„Lykken, det er Vorherres navn
at leve livet til andres gavn“.*

Disse ord må så blive et svar på spørgsmålet fra indledningen til dette stykke: Hvad er lykke?

*Lykkeligst den, som har fred med sig selv,
fred med sin Gud og fred med sin Næste.
Går det i verden så op eller ned,
han har af lykken dog vundet det bedste.*

Hans Jakobsen.

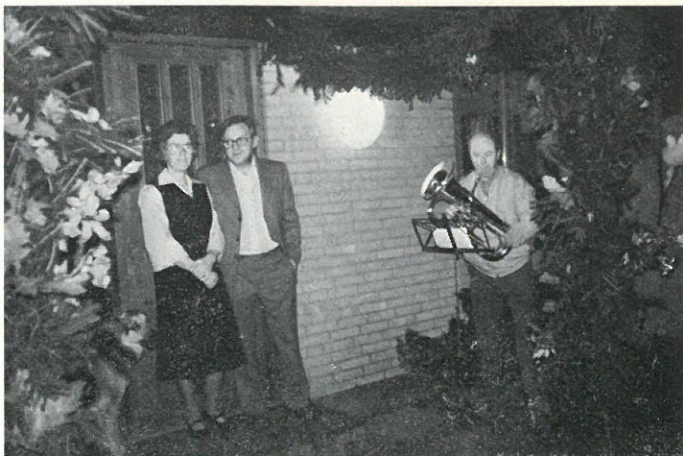
Guld og sølv

„Ja, nu må vi jo snart til at finde det sorte silkesjal frem“, har min stående replik i de senere år været, når talen var om guldbryllup. Naturligvis var det bare en hentydning til de billeder, man finder af guldbrudepar i gamle dage.

Grethe, som skulle være sølvbrud, og jeg, som skulle være guldbrud d. 30. oktober fandt ud af, at det kunne være morsomt at trække i de samme kjoler, som vi havde haft på til festen for 25 år siden, og som vi i sommeren forud havde købt stof til i Paris. Så var festens påklædningsproblem løst. Det sorte sjal fik ikke en chance!

Ovenstående blev vist en mærkelig indledning til omtalen af en vidunderlig dobbeltfest.

De unge, sølvbrudeparret, blev „vækket“ af musik kl. 7 og trådte ud under æresporten, hvor de blev hilst af ca. 70 glade naboer og tilreisende familie.

Sølv kl. 7.00.

Kl. 7.30 stod hele forsamlingen foran æresporten ved vores dør, hvor vi to gamle tren ud og blev hilst med tonerne til „Den signede dag ...“. Hvor festligt og skønt, det var, kan alle forstå!

Så samledes vi alle i skolens store, nye spisesal, hvor Karen Søndergaard med sin sædvanlige hjælpsomhed og sans for blomsterarrangementer havde pyntet alle borde.

„Morgenbrylluppet“, som er noget helt for sig selv i Vendsyssel, har sin specielle feststemning, sådan også denne morgen!

Guld kl. 7.30.

Vi fik fra naboerne og skolens bestyrelse overrakt en kongelig porcelænsfigur af H. C. Andersen fortællende eventyr for en lille pige. Alle gamle elever, som i årenes løb har optrådt på skolen med „eventyrspillet“, kan se, at dette var et plets kud.

Skulle aftenfesten refereres, ville det fylde flere sider. I biblioteket stod de bugnende gaveborde, og der såvelsom i dagligstuen var et væld af buketter og sammenplantninger.

De fem timer, som middagen varede, afvekslede med taler og sange til sølv og guld, og ordene var alle af ædle metaller, men ingen af dem skal gengives her, kun skal det siges, at varme og venskab strømmede os imøde og blev modtaget af os alle fire med dyb taknemmelighed. Vor gode ven gennem mange år, Kaj Nielsen fra Thorshøj, havde udsøgt og samlet et orkester, som gjorde deres til at forhøje feststemningen.

En hel grænseløs oplevelse og overraskelse var det for os, da Randolph Schøn pludselig stod i salen med a capellakoret fra Frederikshavn – kendt fra bl. a. radioen og Tivolis koncertsal – og de dejlige lyse stemmer under hans ledelse i to afdelinger sang en række udvalgte sange fra deres koncertprogram.

Efter middag, kaffe, dans og hyggeligt samvær sluttede festen ved 2-3 tiden. Ja, sikken en dag!

– Man har så ofte hørt ved sølv- eller guldbryllupstaler, at der blev sagt: „I har nok i de sidste dage set tilbage over årene som er gået“. Da har jeg tit tænkt: Mon de under alle de travle forberedelser til festen har haft tid til at tænke?

For mig gik det sådan, at jeg i de sidste dage og ikke mindst under festen i mit indre nynnede melodien og ordene: „Vi sejler hen over livets hav på tidens skiftende bølge“, og jeg kom til at sammenligne de halvtreds år med en sejlads, hvor vor båd havde haft medbør og aldrig været udsat for farer eller katastrofer. – Forunderligt! Og ufortjent!

Det er vist kun få mennesker, det er blevet forundt at opleve, at det, de sammen ønskede fra første færd at tage op som en fælles opgave, så hurtigt gik i opfyldelse. At vi fik bygget en skole, hvor vi i næsten fyrretyve år fik mod, helbred og medgang til sammen at gøre en indsats så langt vore evner rakte.

Når dertil så kom, at vi skulle opleve den lykke, da vi gik fra borde, at vort skib ikke skulle overtages af fremmede, men at Grethe og Jeppe ville og kunne overtage styringen.

Med glæde og taknemmelighed kan vi fra dag til dag følge skolens liv og virke, den gamle skole i den nye tid. Se tidligere tiders idealer og livsværdier gives videre under en ny tids vilkår.

Derfor var vor sølv- og guldbryllupsfest i dobbelt forstand en dobbelt-fest.
Guldbruden.

Dette skal være en hilsen til gamle elever, til slægt og venner med tak for gode tanker og venlige ord til vor festdag og i årene, som er gået.

Vi ønsker jer alle en glædelig jul og et velsignet nyt år!

Marie og Hans Jakobsen.

Den lange skolevej

Den begyndelse synes jeg egentlig godt om – Altså venner – nu er et år gået – 12 mdr – 52 uger – 365 dage o.s.v. og nu er det tid at skrive årsskriftet, et sommerferiejob, der let lader sig skyde frem til efterårsferien – og hvis den er meget optaget, bliver det under bogtrykkerens pres, mange henvises til det sidste, nøjagtig som når børn og unge mennesker får stil for, da kommer et eller andet op i os lærere – strengt spørges „hvorfor” – pinlig tavshed – hos mange af os går erindringen tabt for, hvordan vi selv var. Min hustru er et hestehoved foran. „Har du ikke en god bog” spørger hun. Måske er det sagen. Blandt meget andet ligger Politikens lægebog øverst – egentlig ganske interessant. Jeg har haft de fleste sygdomme – men „Begyndende fedme” det er faktisk rigtigt, symptomerne taler direkte derhen. Men det er ikke sygdom stykket skulle handle om, selvom sygdom virker fængslende – nej, det er skole og mennesker, og ikke blindtarm og forkalkning.

En amerikansk professor skrev engang, jeg kan ikke huske, hvad han hed – men det han skrev, husker jeg. Enhver time skal chokstartes – i regnetimen f. eks. $2 + 2 = 5$, i dansk f. eks.: Hvor ploven ej kan slå og leen ej kan gå, bør et hyldetræ stå! – Hvad der jo er skrigende forkert, men alle dage har jeg drømt om at begynde fysiktimen med et kanonslag. Når så røgen lettede, ville jeg sige: „Det var et kanonslag”, så havde vi et udmærket udgangspunkt for at snakke om krudt, høreskader m.v. Naturnødvendigt er: at en time ikke er kedelig, og det er den aldrig, når man selv skal vurdere den, og vort lille problem i Danmark er vel nærmest vor egen selvretfærdighed – vi har glemt det væsentligste – det lyder ganske højtideligt – Gud, Konge og Fædre-

land – for skattefradrag, bil, der ikke kan køre, fjernsyn, som er sort, arbejde haves, som ikke haves, stress og munterheden er det så som så med. Har du hørt om laboratorie børn, ikke børn på flaske, det kender vi, men børn der på grund af en ell. anden defekt undervises i et laboratorium – klinisk undervisning – terapi for handicappede – ja, men hvad er det for noget – den stærke hjælper den svage – den kloge den mindre kloge – det er vel egentlig sagen. En psykolog – jeg kender mange mennesker, der er psykologer – men han var en ener. Rummet var i dagens anledning rødt, alt var rødt undtagen et vindue, hvor glas-set var blå – i stuen stod et rødt bord og 2 røde stole – i en niche stod et sort bornholmerur – tik tak – tik tak. Jeg holder meget af, at omgivelserne skal virke hjemlige tik-tak.

De brune bukser kunne godt trænge til presning – men ansigtet var forklaret og stærkt – een dag gamle skægstubbe, begyndende gråsprængthed – og granvoksne briller, inkarnationen af hygge. „Hvor mange ben har en flue” – lang tids pause og sporadisk hulken – Fem – da sad han i saksen – FEM – her må ingen forsvare, at en flue kan lære at leve på fem ben, men af hensyn til familiefreden vil jeg skrive „otte ben”, det er rart med et par ekstra, det larmer stort set det samme. Efter denne lille hverdagshistorie vil enhver kunne forstå, at det højtidelige og effektive er vejen frem, den muntre tone ødelægger moralen. Men hvordan tør man dog fælde dom over en ganske kortfattet undersøgelse.

Jeg har aldrig været noget jern til noget, – min selvtillid kan hurtig udhules af jamrende tvivl – jeg ved ikke – men jeg regner med, at mange andre har det ligesådan, det sidste er et selvfabrikeret postulat – og nu sidder jeg og tvivler på, om det i det hele taget skal skrives for tænk nu – om jeg er den eneste, der kan falde så dybt i tvivlens gabende svælg, så vil det være forskrækkeligt – men på den anden side, er der mange – så bør vi vel stive hinanden af og gøre noget ved det.

Vi, i min årgang, er vel håbløst fortabt og kan ikke sådan fra dag til dag stå frem i selvbevidsthedens hvide kåbe og tabe ansigt med et muntert smil. Noget kan dækkes ind gennem eksperter f. eks. sagfører, revisor og anden ekspertice. Een sætning som: Jeg har lige talt med min sagfører, med tryk på *min*, en sådan sætning har vægt. Til yderligere belysning af problemet kan jeg nævne en elev m/k vi havde for en del år siden X. X var ret robust i sin adfærd, men pludselig kunne X bryde sammen med utrolige smerter i et ben, arm eller ryg. X havde slået sig. Ambulancen kom, til røntgen – tilbage igen, og hvilken sol så vi ikke stå ud af bilen med en falckmand ved sin side. Med et henførende

smil sagde X. Der var ingenting – 14 gange var X afsted. X var professionel og kammeraters medfølelse var sikker hver gang.

Et stort udsnit af Danmarks befolkning dækker sig ind og stiver sig af med et ell. andet, der har en vis virkning for anerkendelse og medfølelse fra andre. Det er en naturlov. Ingen ønsker at blive levende glemt, men har man fået selvtilliden tilstrækkelig kuert skal der stærke kræfter til at få offeret op igen. Men det skal der gøres noget ved – det siger jo sig selv, at det kan ikke blive ved at gå, jeg har her lyst til at udtrykke mig som var jeg folketingsmand, der havde siddet i 20 år: „Befolkningen i Danmark skal igen gøres lykkelige, glade og tillidsfulde, mistillid sår tvivl og negative holdninger”. Så det må være i skolen en sådan nytænkning skal startes, først med gode frie skolelove – til glæde for børn, forældre og lærere.

Det er interessant at læse om gl. skoler – 2-klassede – med degnen siddende ved kateteret. Afdøde Mads Degnbøl fra Lem, tidligere gård-ejer og landstingsmand, han fortalte: „Vi gik kun i skole om vinteren – hver dag fra kl. 7-16. Læreren kunne ikke overkomme alt arbejdet, så de ældste og kvikkeste blev en slags hjælpelærere. Det var en god skik, der rakte langt ud over skolen – det var ikke unaturligt at hjælpe hinanden på en ell. anden måde. Om sommeren var der nok at gøre derhjemme – som hoveddreng eller med leg – jo – det var en skøn tid”. Den lærdom kan vel komme os tilgode idag – så vi lige fra barnsben opdrages til at hjælpe og blive hjulpet. Vi kender alt for vel: „Anders, du har skrevet af efter Johan, du ved, jeg ikke vil tolerere afskrivning – du får en bemærkning med hjem. Anders har for lang tid siden opgivet at udtrykke sig skriftligt. Det eks. gælder nok i alle fag. I de sidste år med obl. indførelse af matematik er det ikke blevet lettere for de der havde vanskeligheder med regning – de indlysende begreber forvirrer, og sådan skulle det ikke gå, for selvom en elev kan opnå en vis færdighed – er der så selvtillid nok til at bruge det lærte – det er naturligvis et spørgsmål om evner og temperament. En skole skal være en oplevelse – hvor børn og unge skal opdage deres evner og derved få ballast nok og tro på, at der er brug for dem.

Børn er forskellige med evner og kunnen, men forskellen tør vi nok ikke helt erkende, fordi det er gængs opfattelse, godt og mindre godt, fint og mindre fint arbejde. Mange lærere føler sig ofte trængt op af os forældre, vore ambitioner for tilværelsen skal næsten som en lov tillægges vore børn, uanset evner og anlæg. Ved at erkende forskelligheden og ved at vide, at deres udvikling frem er ligeså uensartet og ikke bestemt af alder, kunne måske få os til at spekulere på, om ikke afdøde friskolelærere, Emborg fra Ollerup, havde ret. Han praktiserede

børns frihed – som han sagde: „Vil et barn ikke lære at læse, hvorfor da tvinge dem, kommer de på andre tanker om et år eller tre kan de i løbet af kort tid lære det”. Han havde eksempler på læsevægring og regnevægring, men som den modige pædagog han var – modig, for det var ikke just, hvad forældrene forestillede sig ved skole, fik han – glade børn og unge omkring sig, og han havde ingen, der ikke kom igang. Evner og anlæg fik frit løb uden tvangsindlæring – som Emborg så som altødelæggende. For ham var kærlighed til børn det bedste undervisningsredskab.

Som pædagog var han en ener, som kan være svær at efterligne.

Jeg vil slutte med et par vers af Biskop Thomas's sang – som alle burde lære udenad – obligatorisk.

*Frihed er det bedste guld,
som sol bestråler over muld,
lad den dit smykke være!
Ja, dersom du dig selv har kær,
da hold dem mer end livet værd!
Thi frihed følger ære.*

*Frihed er en stad så skøn,
hvor enigheden bor i løn,
og nabo smukt sig føjer,
hvor så man skatter egen arv,
at alle ser på næstens tarv,
og ingen retten bøjer.*

Jeppé Buhrkall.

Året, der svandt

*Husk at glemme bagateller.
Husk at nemme, hvad det gælder.
Husk at elske, mens du tør det.
Husk at leve, mens du gør.
(Piet Hein).*

Disse vise ord står på en elipseformet husketavle, som forfatteren selv har tegnet. Vi fik den af vore trofaste køkkenmedhjælpere, Aase og Pia,

Vordende kunstnere i keramikerværkstedet...

til vort sølvbryllup, og nu hænger den på et meget centralt sted i vort hjem. Let og elegant er ordene formuleret, og en stor sandhed ligger deri.

Første linie er vel nok den, der er lettest at efterleve, mens de sidste falder meget vanskeligere.

Det er så vigtigt for os alle, at vi glæder os over tilværelsen, over samværet med andre, over alt det, der giver livet indhold, skønner på hvor godt, vi har det og altid husker det positive. Ubetænksomhed, dårligt humør eller ligegyldighed kan vi alle komme med, men når vi møder det hos andre, tillægger vi det ofte større vægt, end det egentlig har, og derfor må vi sige til os selv og andre:

Husk at glemme bagateller.

Året, der svandt på Stidsholt skulle gerne have bragt både mange kundskaber og mange oplevelser til de unge, der tilbragte 10 måneder af deres ungdomstid her, en tid, hvor sindene er modtagelige for alt, hvad de møder, og vi må sige til dem:

Husk at nemme, hvad det gælder.

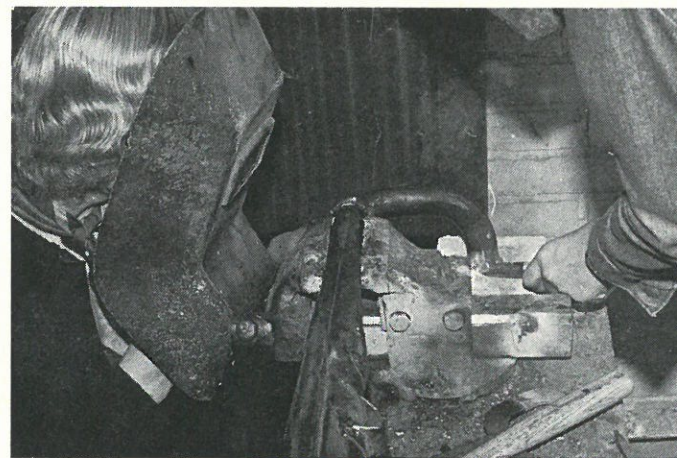
13. august var åbningsdagen. En stor flok af eleverne fra året før kom igen som 2. års elever. De mødte op og var spændte på, hvem de nu skulle være sammen med, om de nu var lige så gode som de gamle kammerater. – Kaffen blev drukket. – I gymnastiksalen holdt Jeppe velkomsttale. Han gav udtryk for, at han håbede, at der kunne blive et godt

samarbejde mellem eleverne indbyrdes og mellem elever og lærere, for alle må yde noget for at kammeratskabet skal blive godt, og ingen skal regne med at komme med i fællesskabet, hvis de ikke selv gør noget for det.

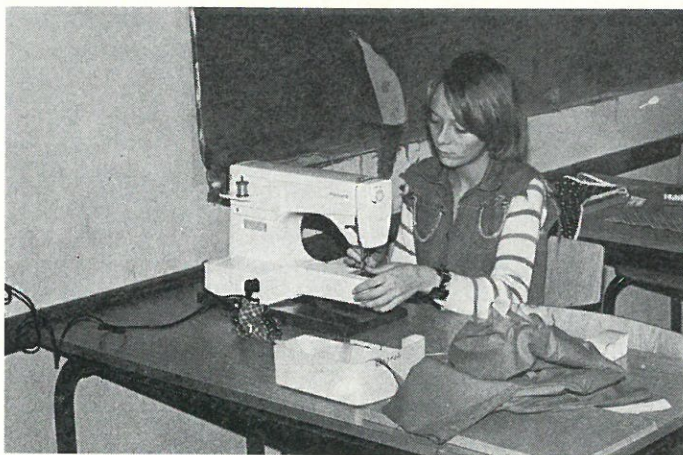
1. oktober går harejagten ind. Det er en dag, som jægere ser hen til, og det er vist svært helt at sætte sig ind i den stemning, som griber jægerne ind til denne dag. De nordjyske ungdomsskoler havde dog til trods for det besluttet, at der den dag skulle være „Åbent hus”, så interesserede kunne komme og se skolerne og høre om, hvad det er, der foregår, og det var tanken, at det skulle blive en tradition. Vi havde ikke særlig stort besøg, men i år var der mange flere, så det er nok noget, der skal indarbejdes. Folk kom og blev vist rundt, drak kaffe, så på de forskellige aktiviteter, som eleverne beskæftiger sig med og snakkede med både dem og lærerne om, hvad det er det hele går ud på.

I oktober havde vi også vore „pensionistelever” fra Frederikshavn på besøg i 2 dage. 10 års jubilæum. Nogle har været med i alle 10 år, nogle er nu over 90 år og deres årlige besøg er noget af det, vi glæder os meget til, for at se de unge og de ældre omgås med smil og småsludren med hinanden, kan vel nok virke livsbekræftende.

Aftenen før efterårsferien var der forældrebesøg. Der blev snakket forældre og lærere imellem, hvordan det gik med de håbefulde unge mennesker. Det er rart at komme til at kende de forældre, der for første gang har børn på skolen, og træffe gamle elevforældre, for slet ikke at tale om forældre, der selv engang var elever og nu kommer som forældre.

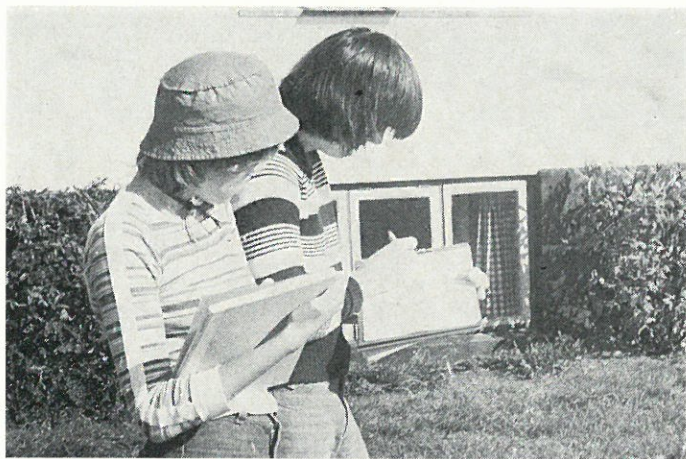

Hvem sidder der bag skærmen?

Merete syr...

Weekenden før jul var alle eleverne her på skolen og „julede“. Der blev julepyntet, lavet julegaver og om aftenerne blev der leget julelege og Yrsa og nogle piger bagte æbleskiver til gløggen. Juleafslutningen blev festlig. Selvom den lå meget sent, nemlig d. 22., havde rigtig mange forældre givet sig tid til at komme. Da forældrene var kommet til bords kom alle pigerne ind klædt i hvidt og med lys i hånden efter Luciabruden. En flok drenge med nissehuer på hovederne bragte Karstens gode, varme mad ind. Efter middagen var der sketch i salen, og til

Nye perspektiver...

slut leg og dans. Vi har blandt mange gode naboere også Jørgen Ødegård. Han har gået i børneskole og på ungdomsskole her, han er med i elevforeningens bestyrelse, dygtig landmand og m. m. og så kan han spille på harmonika! og det gør han til juleafslutning, så det er en fryd.

Kulturelt Samråd har holdt nogle møder her, hvori alle eleverne var med. Et møde drejede sig om biodynamisk landbrug, et meget omdiskuteret emne, hvilket det også blev den aften. To møder var om Grundtvig, hvilket vi også syntes var helt i orden, at de blev holdt her med den oprindelse, som skolen har. Taleren var pastor Thanning, som arbejder meget med Grundtvigs tanker og livssyn.

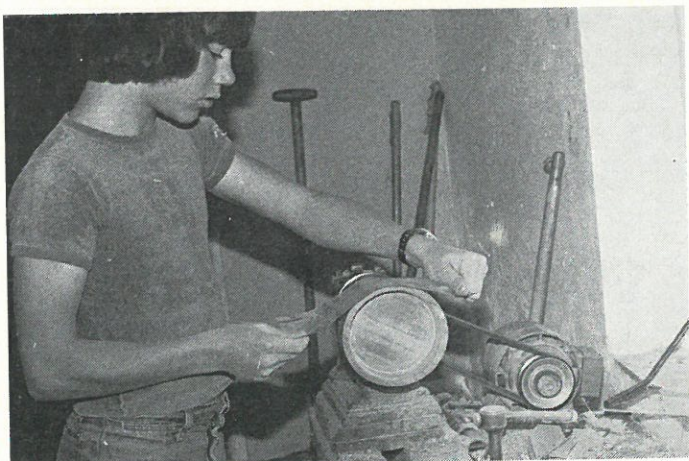
Når Tage Albertsen kommer og redegør for god og sund økonomi, beder vi ham gerne holde et ekstra foredrag. Denne gang om dansk humor. Tage Albertsen er en stor fortæller, der altid fanger sine tilhørere, om det er økonomi eller humor. Israel er også et af de helt store emner. Mange kender også Tage Albertsen fra elevmøde.

Jaques Rusbak har vi i år lært at kende. En af lærerne havde bedt om at få ham ud til sit orienteringshold. Han kom og fortalte alle om sit omflakkende liv, om de mange mennesker han kendte, som er havnet på livets skyggeside, og de unge havde mange spørgsmål til den mand, der så åbent og ærligt svarede på alle deres spørgsmål for på den måde måske at hjælpe andre til ikke at komme ud i lignende ting, som han selv har været igennem. Jaques Rusbak har lovet at tale ved elevmødet til sommer. 20. maj.

Sammenkomster på andre skoler og besøg af andre skoler her, skulle omtales. Ved disse sammenkomster bliver der dystet i forskellige sports-

Koncentration !!

Skålen slibes færdig —

grene. Det er dage og aftener, vi er meget glade for. Både udøverne og hepperne bliver altid meget grebne af disse arrangementer.

Den 22. febr. startede den flok, der skulle på tur til Berlin. Lærerne, der skulle med, var Yrsa Østergård, Jens Martin Jensen og Jens Rye. Sidstnævnte skriver derom her i årsskriftet.

Næste aften startede den flok, der skulle til Norge, ledet af Rita Jensen, Leif Netland og Verner Østergaard. Vi havde de foregående dage en del med influenza, men pludselig erklærede alle sig raske (det

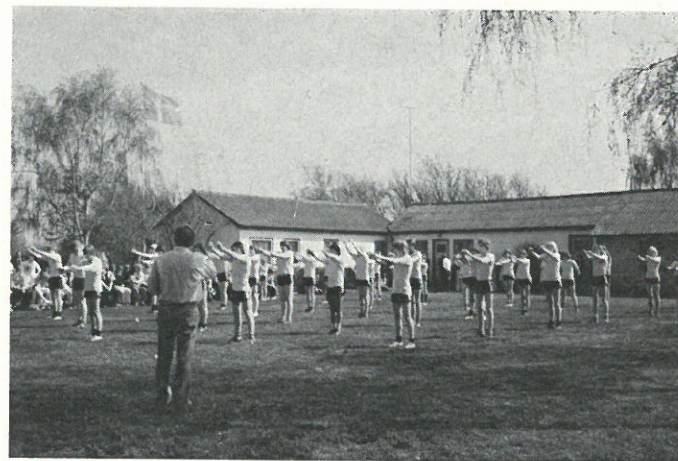
Vores private grønlandstrup »Isfjeld«.

var de nu ikke helt), og et par stykker måtte vi have lægen til at kigge på, inden de fik lov til at rejse med. Imidlertid blæste det ganske frygteligt op i løbet af den dag, og da bussen om aftenen skulle køre dem til færgen i Frederikshavn, stormede og sneede det, så vi, der stod inde i gården og vinkede og meget velmenende ønskede dem en god tur, knap kunne se bussen, da den drejede ud på vejen. Heldigvis fik de en god tur, og influenzaen var glemt for alle de ture, de havde på ski ud i landskabet omkring Gjøvik.

Erhvervspraktikperioden for 9. og 10. klasse startede d. 6. marts og varede i 2 uger. Det er for de fleste spændende at komme ud og snuse lidt til det praktiske liv, og det giver for nogle skuffelser. Det viser sig måske, at det arbejde, de havde drømt om, slet ikke var så attraktivt, som de havde troet, men for andres vedkommende bliver de bestyrkede i troen på, hvad det er, de skal arbejde med, når de kommer ud af skolen, hvis de altså kan få et arbejde, for den usikkerhed er der jo for alle de unge i dag, og den er hård ved mange, og det er jo heller ikke uden grund, at de er nervøse derfor.

Elevmødet

Stidsholtstævnet i Aalborg er omtalt af Knud Andersen under korte hilsener og skal derfor ikke omtales her, men elevmødet herhjemme på skolen vil jeg gerne skrive lidt om, da det er en dag, som vi arbejder meget med i forvejen. Det er altid spændende, hvor mange jubilarer, der har husket dagen. Tak fordi, I sætter en dag af til det, tak også til alle jer, der kommer om eftermiddagen og aftenen. Det er skønt at

Dregegymnastik —

»Eva« sminkes til forestillingen af Rita. Connie ser på.

mærke, at I stadig husker jeres gamle skole, og I gerne kommer. Selvom skolen ser anderledes ud, er det stadig også jeres skole, og I ved, at vi står for det samme, som havde betydning for jer, da I var her.

Om eftermiddagen var der gymnastik og folkedans, samvær i salen, hvor Jeppe talte og derefter generalforsamling.

Om aftenen spillede eleverne Kjell Abels: Eva aftjener sin barnepligt. Imellem akterne sang og spillede vore grønlandske elever. Til slut dans.

Middag —

Byggeriet

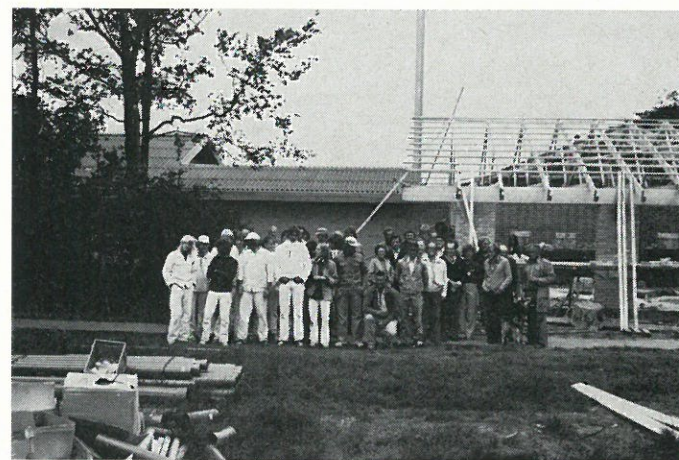
Her på skolen har vi alle forbedret vores kondital betragteligt. Det er en ny idrætsgren, vi har taget op. Den består i spring over udgravninger, forhindringsløb over og under stilladser.

Den 16. febr. var der licitation på det nye byggeri. Spændende! Den blev ledet af skolens altid veloplagte advokat, Erling Mehlsen, Sæby, bistået af ingeniørerne Østergaard og Skovsted, Aalborg, og arkitekterne Ruby og Nielsen, Aalborg.

Det varede ikke længe, inden smedene gik i gang med at lægge rør ned i jorden og samle de forskellige varmeinstallationer til den nye varmecentral. Der var frost i jorden, og så begyndte regnen at sile ned, det var drøje dage for smedene. Vores uforlignelige pedel, Andreasen, der ta'r alting med en uforlignelig ro og hjælpsomhed var til stor hjælp også i dette mudderarbejde, ligesom han var det for de andre håndværkere, da de kom til.

Det har været spændende at se arbejdet skride frem. Dygtige ingeniører, arkitekter, håndværkere og håndværksmestre, EFG-elever med deres inspirerende lærere i spidsen har lavet et smukt og solidt stykke arbejde. Det var ikke nok med det nye, der skulle bygges: dagligstue, bibliotek, drengeværelser med dertil hørende badeværelser, der skulle også bygges en lang, bred forbindelsesgang, idet de gamle og nye bygninger skulle bygges sammen, så det blev en helhed.

Det er lykkedes, og vi siger tak til bestyrelsen for jeres interesse, forståelse og indsigt i problemerne, der kan opstå både i det daglige ar-

Rejsegilde —

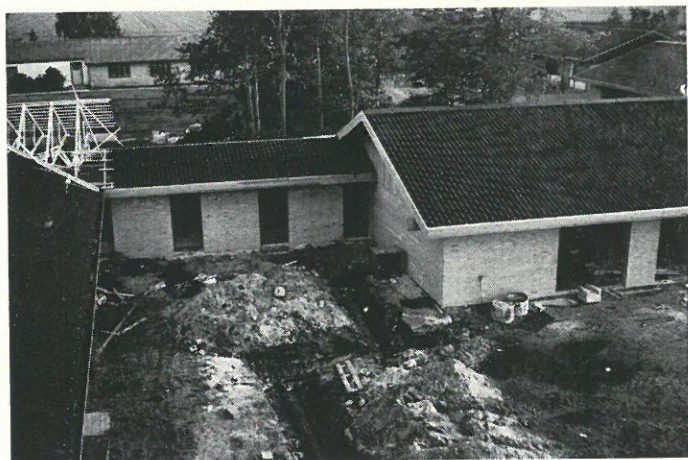

Nybygningen 1978

bejde og under et byggeri. Tak til byggeudvalget, der hver 14. dag kom og besøgte og kommenterede byggeriet. Eleverne blev snydt for rejsegildet, for det blev i sommerferien.

Det blev en spændende sommer. Håndværkerne skulle jo have ferie midt i det hele, og vi andre tænkte på de 94 elever, der skulle rykke ind midt i august.

Ak, kære læser, I ville græmmes, hvis I så vores pæne have. Hver gang en udgravning var dækket til, så blev der foretaget en ny lige ved

Jens Buhrkall som luftfotograf —

siden af den eller på tværs deraf. Ham, der førte den store gravko så bestemt ud som om han havde det som hobby at grave i vores have. Heldigvis er den ved at blive restaureret igen.

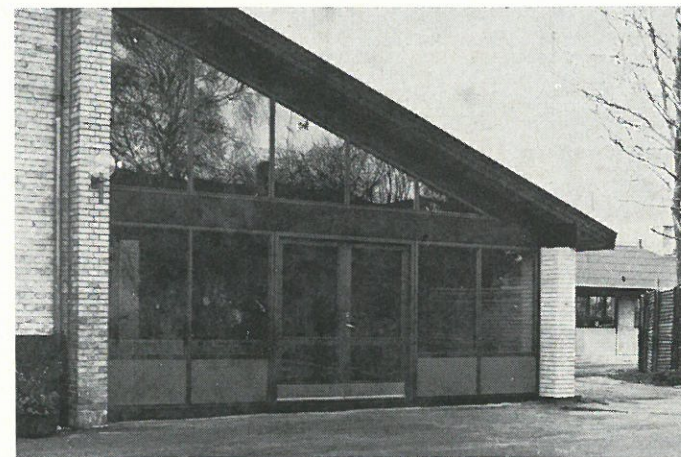
Et skoleår går hurtigt. Så megen lærdom som muligt skal nå at sive ind, man skal nå „dit” og man skal nå „dat”. Man har hele tiden noget, man skal nå inden for et bestemt tidsrum. Det er da heller ikke blot på en skole, det er snart alle, det gælder. Man skal nå noget bestemt inden for en bestemt uge, en måned eller inden for det næste halve år. Stop! siger vi til os selv.

Husk at elske, mens du tør det.

Husk at leve, mens du gør det.

Tusind tak til jer, der på en eller anden måde glædede os på vores sølvbryllupsdag med gaver, eller blomster, med venlige ord og hilsener. Rigtig glædelig jul alle årsskriftets læsere!

Grethe.

Ny hovedindgang.

Om at rense luften

„Nu er det længe siden, men end det gemmes i mit sind“.

Med dette Åkjær citat vil jeg gerne indlede mit bidrag til Stids-holt Ungdomsskoles årsskrift 1978.

Vi sad en aften en flok unge mennesker – alle aktive spejdere – meget optaget af at drøfte spejderlovens § 10. En spejder er ren i tanke, ord og handling. Det var en udfordring til den enkelte og en rettesnor til „Hvordan skal vi leve“. – Jeg havde sagt noget om at rense luften for svinske historier m. m. og – om nødvendigt – med en knaldende lussing. Nogle dage senere mødte jeg smedelærlingen Arne dekoreret med et blåt øje. På mit spørgsmål svarede han, at det egentlig var min skyld. Han havde været ved „at rense luften“ på værkstedet, det havde altså givet bagslag, men, tilføjede han, jeg er klar til næste omgang. En tid senere sad en granvoksen smedesvend på mit kontor. – Arnes lussing havde givet ham meget at tænke over. Ja, det blev et vendepunkt i hans liv. – Den forhenværende smedesvend har nu i mange år været leder af et ungdomshjem. – En velplaceret lussing. Et eksempel ud af mange fra hverdagslivet.

At vise vej for den opvoksende generation: Hvordan skal vi leve i tanke, ord og handling, optager alle. I nogle lande får de unge blandt andre gaver tre små aber af sten. De hedder: De tre vise aber. Den ene holder hænderne for ørerne og skal lære de unge ikke at høre efter beskidt tale, „intet ondt høre“. Den anden holder hænderne for øjnene og skal lære de unge „intet ondt at se“, og den tredje holder hænderne for munden og skal lære „intet ondt sige“.

Vi har grund til at stoppe op og tænke over „De tre vise abers“ betydning. Det er ikke kun en spejder good-turn, men en folkeopgave at være ren i tanke, ord og handling.

Blandt Baden-Powells mange fine beretninger om, hvordan vi skal leve, er historien om de to drenge, der gik ad en sølet vej. Pludselig spørger den ene: Hvordan kan du holde dine støvler rene. Mine er helt

snavsede til. Den anden svarede: Når du går på en snavset vej, så skal du ikke se efter snavset! Se efter de rene steder, så sætter du fødderne der, og så kan du holde støvlerne rene.

I tanke, ord og handling kan vi snavse os til, men vi kan også holde os rene.

Ord er tanker, der er født til verden. Vort indvortes menneske ånder ud gennem dem. Der er intet middel, hvorved vi giver så meget af os selv som ved det, vi siger. Der er intet, der sårer så hårdt og smerter så længe, som blot et lille ord kan gøre.

Hvad et menneske har sagt, som gjorde så ondt, glemmer vi sidst. En lussing kan mærkes, så længe kødet har smerter, men et ord, som rammer, bliver sjælsejendom, og derfor kan det blive ved at sårer, hver gang tanken kommer den vej om. Ligeså med stygge ord. Vi glemmer aldrig de grimme historier, vi hørte, det er, som om de ikke kan dø, før de en gang må dø med os.

Men de gode ord. Der er intet, som opvejer dem i betydning.

Ord kan bygge bro over de dybeste kløfter, når de blot er sat sammen af de rigtige bogstaver. Der er noget særligt ved ord, som ikke er ved noget andet. Det er, fordi de er sjælens vinduer. Gennem ordene kikker vi ind i hinanden. Ord er formede tanker, som kan fragtes over fra den ene til den anden. Af hjertets overflod taler munden. Det er en anden måde at sige det samme på, at vi gennem vore ord uvilkårlig lukker sådan op for os selv, at andre kan se så meget ind i os, som netop ordene åbner for.

Sladder er en ubestemmelig blanding af sandhed og løgn, men man tager sjældent fejl, hvis man regner med følgende sammensætning: 1 % sandhed og 99 % løgn. Det svarer ret nøje til H. C. Andersens forslag: Een fjer og fem høns. Vi burde altid færdes med lommebog og blyant, så vi kunne notere op, hvad der siges, og bede om at få underskrift føjet til det, der var „ganske vist“. Vi må være forsigtige med alt, hvad vi siger, ikke mindst når vi taler om andre. Når vi siger noget om andre, siger vi dobbelt så meget om os selv, for man kan overhovedet ikke sige noget om nogen, uden at sige mest om sig selv. Det 8. bud må aldrig glemmes. Det er næstekærlighedens herold. Når vi overtræder det, sætter vi kærligheden ud af kraft.

De ord, vi siger, er som pile, der er skudt fra buen. Vi kan ikke mere fange dem og kan ikke overse, hvor langt omkring de vil ramme. Vi er ikke mere herre over dem, når de er sagt, men vi er det, før de bliver sagt, og når vi siger dem, siger vi også, hvem der er herre over os.

En af vore forfattere har fortalt en lille historie, der illustrerer, hvordan vore handlinger bør være. Han kom som turist til byen København og

lagde turen op i et af domkirkens meget høje spir. Der stødte han på en arbejder, som sad og reparerede nogle bitte små figurer og gjorde det med en samvittighedsfuldhed og akkuratse, der vakte turistens beundring, og da denne spurgte om, hvorfor han gjorde det så omhyggeligt, når publikum ikke engang med en kikkert kunne se disse figurer, svarede arbejderen kort: Gud er mit publikum.

Jens Sigurd Pedersen.

Samtidsorientering — Lidt om fagets intentioner og muligheder

Hvad vil du arbejde med, når du kommer ud af skolen? Det er et spørgsmål, unge i 9. og 10. klasse ofte bliver præsenteret for. Reaktionen er ofte en skuldertrækning eller en bemærkning som: „Det ved jeg ikke endnu.“ Men hvilket andet svar kan man i grunden vente? Mange af vore unge er meget usikre med hensyn til deres fremtid. Og det er vel forståeligt. Vores samfund er slet ikke så let at klare sig i. Det fungerer bedst, hvis alle arbejder sammen, og det kræver en indsats af hver enkelt.

Derfor vil vi gerne have, at vore unge ruster sig så godt som muligt, inden de skal ud at fungere i maskineriet. Blandt andet derfor er undervisningspligten blevet forlænget. Det giver et par år mere til at vænne sig til situationen i. Som et hjælpemiddel til denne tilvænnings har man indført et nyt fag i skolen — Samtidsorientering. Som ordet siger, er der tænkt på en orientering om den tid, vi lever i.

I formålsparagraffen står der: „Formålet med undervisningen er, at eleverne opnår indblik i nogle væsentlige lokale, nationale og globale samtidsproblemer.“ Endvidere står der: „Undervisningen skal tillige medvirke til, at eleverne får kendskab til nogle af de faktorer, der danner baggrund for det nutidige samfunds konflikter, til hvordan de søges løst, og til hvorledes det enkelte menneske alene eller i samarbejde med andre kan få indflydelse på beslutninger i samfundet.“

Det vil med andre ord sige, at vi her får mulighed for at give de unge et indblik i vores samtid, dels ved hjælp af den erfaring både unge og voksne har fra arbejde og dagligliv, og dels ved iagttagelse af forholdene i omverdenen.

Ifølge vejledningen skal man brede sig over et kæmpeområde i dette fag, og skønt man har tre år til rådighed — nemlig 8., 9. og 10. klassetrin, får man nok at gøre. Man har forsøgt at lave en opdeling, så man kan tale om tre problemfelter:

1. Ressourcer, produktion og arbejde.
2. Sociale og kulturelle forhold.
3. Politiske og ideologiske forhold.

Disse tre problemfelter må dog ikke adskilles.

Vælger man et aktuelt emne herhjemmefra som f. eks. „Danmarks havfiskeri“, må man altså huske at tilgodese alle tre problemfelter.

For det første: Hvilke ressourcer har vi, og hvilke erhvervsmuligheder giver disse. Her er også tænkt på følgerhverv i land.

For det andet: Hvordan er livsbetingelserne for dette erhverv.

For det tredje: Hvilken indflydelse har vort medlemskab af EF haft på dette erhverv.

Først når man har været en tur igennem alle tre områder, kan man sige, at man har gjort sit bedste for at forstå fiskernes situation i dag. Allerbedst ville det naturligvis være, hvis man som led i et sådant arbejde kunne komme med en fiskekutter på havet et par dage. Men det er jo ikke realistisk. Nogle fiskere er meget villige til at tage erhvervspraktikanter med på havet i en 14-dages periode. Det er noget helt andet, hvis en hel klasse pludselig gerne vil med. Så må man sige stop. Det går desværre ikke.

Men i faget samtidsorientering skal vi også finde tid til at se på fremtidsmulighederne for den enkelte i klassen. Vi må se på, hvilke ønsker hver enkelt har og være behjælpelig med at finde ud af, om der er mulighed for at realisere disse ønsker. Det mest nærliggende er at tage fat på erhvervskartoteket og der finde det erhverv, som kommer de unges ønsker nærmest. Desværre kan man komme ud for, at der i oplysningerne om adgangsbetingelserne f. eks. står, at man har mulighed for optagelse, hvis man har afsluttet 10. skoleår med en statskontrolleret prøve, men at virkeligheden viser, at ingen bliver optaget, medmindre der foreligger bevis for HF eller studentereksamen. Det kunne se ud, som om man for evigt var afskåret fra en uddannelse eller et godt job, hvis man ikke har studentereksamen.

Dette er dog heldigvis ikke tilfældet. Man er ikke fortabt, selv om man ikke har taget studentereksamen. Når man som 16-17 årig i dag vælger et erhverv, behøver man ikke efter endt uddannelse at blive ved dette erhverv, til man kan få folkepension. Heldigvis er det sådan, at man næsten på et hvilket som helst tidspunkt i livet kan vælge om. Vi

har i Danmark gode muligheder for at blive omskolet, som det kaldes. Altså ved hjælp af et kortere eller længere kursus at indstille sig på et andet erhverv.

Det er noget, vi specielt i denne tid har god brug for. Mange er ikke i stand til at finde arbejde inden for det erhverv, de først blev uddannet til. Så kan man gå arbejdsløs, men man kan altså også vælge at lade sig omskole til et andet erhverv. Dermed være ikke sagt, at et omskolingskursus er et middel til at bekæmpe arbejdsløsheden. Det er at gå for vidt. Men i mange tilfælde er et sådant kursus særdeles anvendeligt.

Det var eksempler på noget af det, man kan beskæftige sig med i samtidsorientering. Hvis man skal gå i dybden med disse problemer, vil det nok være klart for enhver, at tre timer ugentlig er i underkanten af, hvad man kan klare sig med. Set ud fra lærerens synsvinkel kunne man bruge det dobbelte. Men det er vist ønsketænkning.

Nok er der fra ministeriets side lagt mange smukke tanker frem omkring samtidsorientering. Men man har samtidig fjernet den afsluttende prøve. Det har man gjort ud fra den betragtning, at lærer og elever vil kunne arbejde mere frit med faget, når der ingen afsluttende prøve er.

Jeg tror dog, at man som lærer i nogle tilfælde ville have haft lettere ved at gøre eleverne interesserede i faget, hvis prøven havde været der. Nu kan det i værste fald gå sådan, at eleverne betragter faget samtidsorientering som det fag, man slapper af i, fordi der er så mange andre fag, der afsluttes med prøve og derfor naturligt nok kræver mere opmærksomhed. Samtidig ligger der hos mange unge også denne holdning: „Åh, skidt, der er et helt år til, at jeg skal ud af skolen. Der er såmænd tid nok til at finde ud af, hvordan jeg skal klare mig.“

Det er denne holdning, man gerne skulle til livs. Med samtidsorienteringen skulle de unge gerne gøres så bevidste, at de i stedet tænker: „Jeg skal ud af skolen om et års tid. Jeg vil følge med i, hvad der sker i samfundet, så jeg ved, hvordan jeg bedst kan klare mig, når jeg kommer ud.“ Hvis vi kan nå dertil med vore unge, er formålsparagraffen for samtidsorienteringen opfyldt, og så har arbejdet ikke været forgæves.

Vi ønsker alle gamle elever en glædelig jul og et godt nytår.

Jan og Mette, Verner og Yrsa Østergaard.

Øen i Det røde Hav

Grundtvig – efterskolens kære ophav – ville have glædet sig i bunden af sin ærværdige sjæl, dersom han havde vidst, at vi sidste år lod skolens ene udenlandsrejse gå til Berlin. En mere grundtvigsk handling kunne vi næppe have foretaget os. Du må kende din fortid, for at kunne forstå din samtid, og for at du ret kan lægge fornuftige planer for din fremtid. Sådan sagde han. Nikolaj.

Når jeg skal fortælle om Berlin-rejsen, må jeg dele min beretning op i to afsnit og først fortælle jer lidt om Berlin og bagefter lidt om de hændelser, der tildrog sig i hin stad.

Egentlig kan det undre mig, at vi mennesker skal opleve en Aleksander den Store, en Cæsar, en Napoleon, en Hitler og en bunke krige – uden at vi bliver et hak fornuftigere. Men det gør vi altså ikke – tragisk nok. Siden anden verdenskrig har to ideologier stået overfor hinanden over alt i verden – enten direkte eller indirekte i kraft af, at de har støttet hver sin part i en konflikt. Jeg mener naturligvis kommunismen og kapitalismen. Begge er de dybest set økonomiske systemer, som man så tvinger mennesker til at indrette deres liv efter. Der er næppe nogen tvivl om, at en tredje verdenskrig – eller en storkonflikt, vil være et sammenstød mellem netop disse to opfattelser.

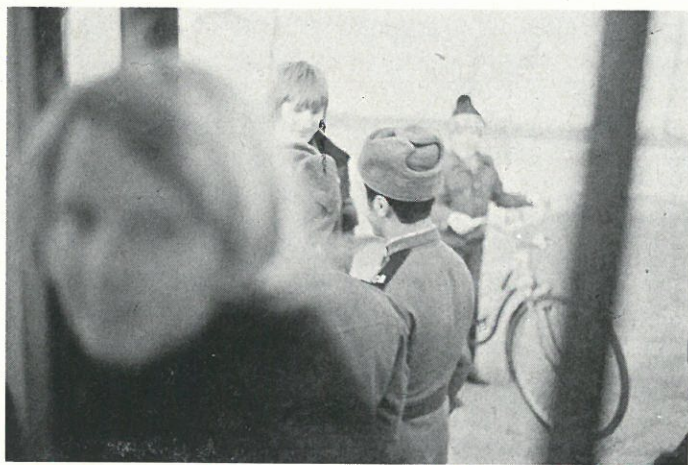
Jeg skal ikke her give mig til at gennemgå de to systemer – blot give nogle meget talende eksempler på, hvad det vil sige at leve under den. For at købe sig et køleskab skal en vesttysk arbejder arbejde i 32 timer. Hans østtyske kollega derimod må slide 220 timer for det samme. Vesttyskeren skal arbejde knap ti timer for at tjene til 1 kg kaffe, mens østtyskeren her bruger 14 arbejdstimer. Men når det gælder huslejen, ser det anderledes ud. Her må vesttyskeren arbejde ca. 21 timer og østtyskeren kun 7. Læg også mærke til, at østtyskeren skal betale det samme for sin husleje som for 1/2 kg kaffe. Livsnødvendigheder er billige i DDR – luksus til gengæld meget dyrt.

Intet sted i verden står de to store systemer så skarpt over for hinanden som i Berlin – og intet sted passer man vel så godt på hinanden som netop her. Vi må jo huske på, at indtil 1949 var DDR og Vesttyskland et land med et samlet folk og hovedstad i Berlin. Idag er delingen total.

Vi er nu allerede inde på Grundtvigs tanker om sammenhængen mellem fortid, nutid og fremtid. I 30'erne herskede der udbredt arbejdsløshed i Tyskland, som altså dengang bestod af det nuværende Vesttyskland, Østtyskland (DDR) plus endnu en strimmel mod øst, som idag tilhører Polen. Adolf Hitler og hans nationalsocialistiske arbejderparti vandt sine tilhængere på en kraftig formindskelse af denne arbejdsløshed. Senere var det som bekendt for ganske andre sager, samme parti og person gjorde sig bemærket. Vi iler frem til 1945. Tyskland har tabt sit verdensherredømme og ligger i ruiner. Nazismens storhedstid er forbi. Sejrherrerne er i første række russerne, amerikanerne, briterne og fransk-mændene. Disse magter deler byttet imellem sig. Russerne får det nuværende DDR – de tre andre deler det nuværende Vesttyskland imellem sig. Berlin ligger midt i DDR – 250 km fra den vesttyske grænse, men vestmagterne vil ikke gå med til, at hovedstaden tilfalder russerne, derfor deles byen i fire såkaldte sektorer – en for hver befrielsesmagt.

I dag er den russiske del af Tyskland som sagt selvstændig under navnet DDR, og russernes del af Berlin er hovedstad i DDR. Vestberlin er de tre vestmagters del, og byen er tilknyttet forbundsrepublikken Vesttyskland. I 1961 – den 13. august – bygger østtyskerne en betonmur rundt om hele Vestberlin. Vestberlin ligger som en ø i det røde hav – omgivet af DDR og en russisk styrke på 30.000 mand. For at garantere Vestberlins frihed er der til stadighed 6.000 amerikanske, 2.000 britiske og 2.000 franske soldater i byen.

Forholdet mellem de to Tysklande er blevet stadig bedre gennem årene, men der passes endnu godt på.

Forhandling med russiske soldater i DDR.

I kraft af de nævnte forhold blir Berlin en helt speciel by. Vi må huske på, at skal en berliner ud af byen, må han rejse 250 km.

Der er ca. 2,2 mill. vestberlinere. Befolkningsfordelingen er skæv, idet der findes en overvægt af ældre kvinder (krigsenker), men desuden et stort antal studerende, fordi berlinerne er fritaget for militærtjeneste.

En bestemt procentdel af byområdet skal til enhver tid henligge ubebygget til rekreative formål. Her kan man sejle og bade – ja i snevejr er der endog mulighed for at drive alpin skisport. Til gengæld mases befolkningen sammen i andre dele af byen. Mietskasernen – lejekaserner, kaldes boligkomplekserne. Selvom mange er helt nybyggede som f. eks. Märkisches Viertel, står de bestemt ikke som noget boligideal. Märkisches Viertel er en højhus betonby af imponerende størrelse – og med problemer, der lever op hertil. I begyndelsen havde politiet travlt her, fordi småbørnene ikke kunne finde hjem – alle opgangene var jo ens. Så fandt man på at male alle indgangsområder i to farver, så ungerne kunne finde hjem på farvekombinationen. God idé – ikke? Ak ja – nød lærer nogen kvinde at spinde. Forhåbentlig finder man også en løsning på den alt for store ungdomskriminalitet i området. Hvis jeg ikke tager fejl, var det noget med 50.000 mennesker, man har stuvet sammen i dette boligkvarter.

Men tilbage til berlinernes særlige situation i positiv forstand. Intet sted i verden finder man så gode muligheder for fritidsudfoldelse som her – netop på grund af isolationen. Filharmonien med vel nok en af verdens fornemste dirigenter, Herbert von Karajan, i spidsen for Berliner Filharmonikerne. – Zirkus Karajan, kaldes det. Operaen og et væld af teatre, kan man glæde sig over – og udstillingsbygninger. Hvem kender ikke Grüne Woche. Endvidere har Berlin en filmfestival, der værdsættes på højde med den i Cannes, og en jazz-festival. Berliner-kneiper – et fuldt sidestykke til de engelske pubber, diskoteker, sportsanlæg og svømmehaller findes i stort tal.

Alle disse ting nyder den besøgende godt af, men seværdighed nr. 1 i Berlin er muren, samt alt hvad den indebærer. Men hvad er da denne mur – og hvorfor er den bygget? Muren er noget nær den bedste grænse-sikring, man kan forestille sig. Og DDR ønsker en hermetisk tillukket grænse. Ingen borger kan normalt forlade landet før han har nået pensionsalderen. Vi har jo alle hørt om de mange mennesker, der er flygtet fra øst til vest – og især om de mange, som blev skudt under flugtforsøg. Her i vesten forekommer denne form for indespærring os utålelig, men jeg kan fortælle jer, at de fleste DDR-borgere ser den helt anderledes – nemlig som en beskyttelse mod et system, som de ønsker lige så

lidt, som vi måske ønsker deres. I de vesteuropæiske storbyer kan man ikke færdes trygt på gaderne om aftenen på grund af ungdomsbander. Arbejdsløsheden er stor. Arbejderne udnyttes økonomisk af arbejdsgivere, som selv skovler fortjenester til sig, kriminalitet, narkomani og alkoholisme er kæmpeproblemer, som DDR-borgeren ikke kender ret meget til.

Hvis man fjernede muren idag, ville der selvfølgelig ske en vis vandring fra øst til vest – men ikke nær så stor som mange ville tro. Østtyskerne ser altså mere muren som en beskyttelse mod de uheldige sider af det vesteuropæiske system, end som en hindring eller fængselsmur. I DDR hedder den da heller ikke „die Mauer“ som i Vesttyskland – men derimod: „die Staatsgrenze“.

Vi har hørt meget om folk, der flygter fra øst til vest, men hvem snakker om dem, der er taget den anden vej? Indrømmet: der er ikke så mange af dem, men et ganske stort antal alligevel. Sangeren Wolf Biermann f. eks. Mon ikke der ligger en hel masse med opdragelse bag vore meninger om de to sider af muren. Jeg kunne eksempelvis ikke et øjeblik tænke mig at leve i øst, men en østtysker på min alder vil sikkert have samme mening om mit land. Det forhindrer jo da ikke, at vi prøver at tale sammen og forstå hinanden – vel?

Hvorfor blev den da bygget – denne mur? Jo – ganske rigtigt for at forhindre folk i at rejse fra øst til vest – især veluddannede mennesker. Men for mig er det en forståelig ting. I DDR betaler man folk for at tage en uddannelse. En ingeniørstuderende får en absolut rimelig løn i hele uddannelsesforløbet. Til gengæld er hans løn, når han er ansat i en virksomhed bagefter, ikke nær så høj som her i vest. På denne måde begrænser man lønforskellen. Hos os er det jo omvendt. Det er meget dyrt at tage en langvarig uddannelse – lønnen må derfor bagefter være høj, så læsegælden kan betales på rimelig tid. Og sådan opstår vor velkendte større lønforskel. Hvis man nu forestillede sig en fri vandring fra vest til øst og omvendt, skulle man jo være meget dum, hvis man ikke hittede ud af at lade DDR betale uddannelsen og så bagefter rejste til Vesttyskland for at indkassere den høje løn. Se, dette skete faktisk i ret vid udstrækning fra 1949 til 1961, og det var derfor en af de væsentligste årsager til, at DDR lukkede grænsen.

Selvom vi i skoleåret 1977/78 selvfølgelig havde en fornøjelig tur ud af det, var der også en masse alvor blandet ind. Og Berlin har netop disse to ansigter. Den særlige og berømte berliner-humor har også to ansigter: evnen til at spøge med alvorlige begivenheder.

Og så selve turen, som fandt sted i slutningen af februar måned. Vi kørte i bus her fra skolen om aftenen og skulle så uden uheld ankomme

til Berlin næste middag. Vi – det var ca. 30 elever samt Yrsa, Martin, Heike og undertegnede – plus de to sidstnævntes barn Rainar. Ham skulle vi have med os til grænsen, hvor Heikes forældre skulle hente ham. De skulle passe ham den uge, turen varede. Vi kørte over grænsen kl. halv et om natten og op til den aftalte P-plads ved Hotel an der Grenze, hvor Heikes forældre ikke var. Efter at vi i to timer havde kørt rundt og ledt efter dem – og efter at Lars Peter nogle gange var vågnet op og havde ment, at her havde vi bestemt været for – ja, så måtte vi opgive, og i al hast tog Heike og Rainar en taxa til Tönning. Der endte Heikes Berlinitur. Mit store problem var nu, hvad der ville ske, hvis jeg blev standset i tolden med al hendes tøj i min kuffert. Nå, men så kørte og kørte og kørte vi altså – og det passer for resten heller ikke, for det var Bruno, der kørte, så vi kunne roligt sove. Bruno, ja – han er et kapitel helt for sig selv. Uden ham var turen bestemt ikke blevet den succes, den var. Ikke alene kørte han bussen, men i alle vanskelige situationer – ikke mindst ved DDR-grænserne – var han den kyndige rejseleder, der fik os igennem uden vrøvl. Humør og indædt stædighed – det er Bruno. Når jeg sidder her og tænker på dig med en stor tak, ved jeg, at den deles af alle, som var med.

Nå, men altså kom vi gennem Vesttyskland og ud på de små timer til vor første DDR-grænse med en mærkelig fornemmelse i maven. Uden grund – vi kom problemfrit igennem og kørte ad transit-vejen gennem DDR til Vestberlin. Resten af dagen blev brugt til at kigge sig omkring i nærheden af ungdomscentret, hvor vi boede. Lige omkring os havde vi nemlig Berlins hjerte. Kurfürstendamm – eller Ku-damm, som den kaldes, Kaiser Wilhelms Gedächtniskirche, Europacentrum o. s. v.

Næste dag var vi på busrundtur i Vestberlin, hvor vi på fire timer så de vigtigste seværdigheder. Husker du mon det, Frank Mogensen. Du holdt til 18 timer i bussen til Berlin – men den formiddag fik du nok. Jeg mener at have et billede, hvor du sidder for Yrsas fødder med Olympiastadion som en gigantisk baggrund. Om eftermiddagen var vi til foredrag i Informationszentrum. Ja – I læser rigtigt – selvfølgelig kunne vi da ikke tænke os at undvære fællestimer i en hel uge. Og tro det eller lad være. Maibritt havde næsten 40 i feber – og hun havde fået lov til at blive hjemme, men nej – til fortælletime ville hun. Hvor mange af jer har gjort hende det efter her på skolen? Vi havde en solid influenza med os til Berlin. Alle elever gik rundt med temperatur på et eller andet tidspunkt. Men ingen gik glip af noget af den grund. Var det ikke også Maibritt, der med samme temperatur gik på diskotek i Europacentrum? Og William – jeg husker endnu, da Yrsa havde taget Thomas' temperatur, og William dirrende af spænding spurgte, hvor meget den

var på. Og sikke en krigsdans han opførte, da han erfarede, at hans „feberrekord“ endnu ikke var slået. Blev den forresten det, William? Mosbek og Martin havde iøvrigt megen glæde af foredraget. De stillede spørgsmål, så den stakkels foredragsholder virkelig fik sin sag for. Fik I ham ikke først til at sige noget om, at der ikke var partier, der var forbudt i Vesttyskland, for så bagefter at få ham til at berolige os med, at der ikke var nogen fare fra det nynazistiske parti – det var nemlig forbudt. Jeres spørgsmål var lige så god underholdning som foredraget – og foredraget var faktisk både interessant, godt og tilpas kort. Al mulig ros for det.

Næste dag var vor egen. Nogle af os var på loppemarked. Vi skulle jo have haft Bruno med, men vi mistede ham i U-banen. Først kom han op at skændes med en billetkone – eller hvad man nu kalder sådan en – og bagefter med en berlinerinde, som ville hjælpe ham med at veksle penge. I mellemtiden kørte toget. Han skændes faktisk vældig godt, ham Bruno. Eftermiddagen blev for en dels vedkommende tilbragt i Zoo. Mens Bruno og jeg var til filmfestival for at købe vores flotte huer – kan I huske dem?

Vor sidste dag var en busrundtur i Østberlin, samt udflugten til koncentrationslejren Sachsenhausen. Alle undtagen Martin var med. Altså elev-Martin. Han ville jo selv opbevare sit pas, så det havde han glemt, da vi kom til grænsen. Nå, al respekt for Martin. Han gik selv over grænsen senere på dagen og fik sig dermed en privat tur rundt i Østberlin.

Vi havde nær aldrig fået William med hjem den aften. Tænk engang. Hvad mon de ikke ville sige derhjemme. Men sagen var, at William havde antaget den østtyske partifarve i ansigtet. Han var rød. Meget rød. Faktisk var han så rød, så den østtyske grænsebetjent mente, at han var syg. Hun havde ret. Det vidste vi godt. Hun gik ned og kiggede længe på Williams smukke røde ansigt og sagde så noget på tysk, og det forstod William ikke, så han blev fornærmet. Og da den kiggende dame var kommet halvvejs op gennem bussen, råbte han derfor op til mig: „Rye, hvad sagde den prøjser“. Vi fik William med gennem Checkpoint Charlie.

Og mens vi er ved dem, som vi var ved at miste undervejs, så var det skam også ved at gå galt for Yrsa, som blev nødt til at nedtrampe en russisk soldat for at undgå at ende sine dage som soldaterkone et sted i det fjerne Kaukasus. Egentlig ville den stakkels fyr blot fotograferes med armen om halsen på Yrsa – men det skulle han altså ikke have gjort. Ak ja – vi kunne fortsætte med en masse andre gode oplevelser. Per Mosbek og Liz, som ikke lignede deres pasbilleder f. eks. Eller Per

Ove og Kirsten, som ikke kunne komme på diskotek, fordi de ikke var gamle nok, mens de andre kom ind uden besvær – også vore „små“ 8-klasser. Kirsten var vistnok den eneste af vore elever, som var fyldt de magiske 18 år. Eller Ghitta og de andre, som ikke gad se Pergamon-museet og derfor vendte om – men så for vild og kom til ufrivilligt at se meget mere end os andre.

Alle var tilfredse med turen, og som sædvanlig var det en glæde for os ledere, at vore elever fik ros for deres fine opførsel. Ros både fra værten i Jugendzentrum og fra chaufføren. Lad mig også benytte denne lejlighed til at sige jer alle tak for en god tur. Faktisk så godt, at – ja den 26. februar rejser vi igen – nøjagtig samme tur. Men den kan I først læse om til næste år ved samme tid – altså – fortsættelse følger...

Jens Rye Larsen.

En hilsen til Stidsholt

Det er en grå novemberdag. Telefonen ringer og det er fra Stidsholt Ungdomsskole. Først er det Jeppe Buhrkall, men lidt efter er det Grethe.

De har et ærinde. De vil bede mig om en ting og jeg har meget let ved at svare ja til det, de beder mig om. Egentlig opfattede jeg vist deres forespørgsel mere som et tilbud til mig end en vennetjeneste fra min side.

For jeg vil gerne, meget gerne, på denne måde have lov til at sende en hilsen til de mange hold Stidsholt-elever, som jeg har mødt og fået lov til at tale til gennem de 23 år, der er gået, siden jeg en lys efterårsdag første gang stod på jeres talerstol.

Vist er der mange ting, jeg kunne have lyst til at skrive – og de, der kender mig, ved jo, at i begrænsningens kunst fik jeg aldrig verdensmesterskab, så lidt som i andre discipliner – men det vil sikkert tjene klarhed, om jeg begrænser mig.

Det kan aldrig blive min opgave at vurdere Stidsholt Ungdomsskole i forhold til landets andre skoler, og det er jeg heller ikke blevet bedt om. Og det passer mig så meget bedre, som jeg ikke giver to øre for slig karaktergivning. Til gengæld må det vel så være min ret, helt legit, at sige til gamle Stidsholt-elever, hvad navnet Stidsholt står for i min bevidsthed.

Ja, navnet kendte jeg mange år før jeg første gang så skolen dukke op, da jeg kom ad Præstbrovejen. Hans Jakobsen kendte jeg fra hans store arbejde i De Danske Ungdomsforeninger, og det var vi mange, der gjorde. Nu mødte jeg ham og Riis for første gang, og det møde blev godt.

Men sagt helt ærligt: Selve synet af skolen efterlod ikke et indtryk af noget arkitektonisk storslået. Det sås tydeligt, at der var ikke sigtet efter prestigebyggeri, men alene efter at skabe ramme om et skolearbejde. Alligevel: Der er en eller anden oplevelse af noget kækt ved at se, at man er gået så meget i højden, som man er. Man dukker sig ikke.

Men den oplevelse står til gengæld meget tydelig, at her var godt og trygt at være. Og ordet var frit. Ingen har dér nogensinde bedt hverken mig eller nogen anden fremmed taler, om at tage noget hensyn til skolen, når talerstolen blev én betroet. Man har altid kendt frihedens pris der. Man har altid vurderet eleverne så højt, at man regnede dem for sandheden værd, også den sandhed, som kan en smule og måske smerte.

Vist er da meget forandret, siden mit første møde med jeres skole. Ja, dér som på andre skoler. Der er bygget, og, synes jeg, bygget godt. Der er også ændret både ved kursustermener og skoleplan, javist. Og der er også sket ting i vort samfund, som gør, at mange af de elever, der nu kommer på Stidsholt kan være mærkede af en verden, som også kan være ond.

Men skolens opgave er præcis den samme, som da den begyndte. Og elevernes oplevelse af skolen er også – når det kommer til stykket – helt den samme.

Det var aldrig jeres ambition at være super-moderne, så lidt som at være selvhøjtidelig gammeldags. Heller aldrig bildte I jer ind, at I havde smarte pædagogiske metoder, som satte jer i stand til at klare alle situationer med alle slags elever. Men det tjener jer til ære, at det koster jer stor sjælekval at sende en elev hjem. Selv i de tilfælde, hvor I med al ret kunne sige: Her er intet andet at gøre. I véd, at det er menneskeskæbner, I holder i jeres hænder. Det er også en side af det bestandige Stidsholt, som plantede sig i min erindring allerede ved det første besøg, mens Hans og Riis endnu var rorgængere.

Et af tidens trivielle udtryk er vendingen: At være med i billedet. Og det er efterhånden lykkedes at give ordspillet den drejning, at man har en *bestemt* plads i et *bestemt* billede, og at det går én ilde, om man ikke finder denne plads.

Efterskolen har været tvunget til at indrette sig meget langt efter dagsordener, som er skrevet af andre, og derved er intet at gøre. Havde man nægtet at gå ind i systemet med prøver, havde man simpelthen

spærret for sit eget virke med den følge, at alle de mange unge, som samfundet forlanger prøve af, blev frataget muligheden for ophold på en ungdomsskole. Og det er derfor lykkeligt at vide, at også *det* klarede man i Grundtvigs og Kolds fædreland, uden at tanken om opdragelse led skade derved.

Opdragelse? Ja, hvad mener vi med det? Er det menneskelig dressur? Nej. Ordet siger, at *drage opad*, af disse to ord er *opdragelse* sammensat. Og det betyder, at hver den, som med rette bruger ordet, må have gjort sig tanker om, at der er et opad og et nedad i menneskelivet.

Til vejen opad kan der *ikke kommanderes*. Der skal kaldes.

Lad tiderne skifte og lad ledelse skifte. Lykkeligt, når det sidste sker ikke ved revolution, hvor man afsætter og tilriver sig magt, men ved at kørelinerne rækkes til dem, hvis kurs, man stoler på.

Min hilsen til det Stidsholt, som er det bestandige, skal være at hen-vise til en beretning i Første Mosebog, hvor der står, at efter den Abraham, som begyndte det hele, fulgte den Isak, som ikke gravede nye brønde, men som vedligeholdte og uddybede de brønde, som hans Fader Abraham havde gravet.

At der altid måtte være friskt og rent vand til de tørstende.

Tage Albertsen.

En håndfuld oplevelser fra England

De, der ikke bryder sig om at læse en enkelt persons rejsebeskrivelse, beder jeg springe første del af min artikel over og gå direkte til anden del.

Første del

Sokkerne var igen i morges forsvundet, da jeg stod op og skulle i tøjet, men som sædvanlig fandt jeg dem efter at have ledt, bandet og frosset. Linierne er hentet fra min dagbog, som jeg skrev i, da jeg var på et koldt vandrehjem i Scotland. Det kræver en forklaring.

Det hele startede med, at jeg gik ud af skolen (HF) i efteråret 77. Jeg var kørt sur i det hele og havde sagt farvel og måske på gensyn til skolen. Det var ikke så svært, det svære var at finde ud af, hvad man så skulle, men efter mange overvejelser, nåede jeg frem til, at jeg

ville til England for at arbejde. Jeg fik en adresse på KFUK (jo, det er rigtigt), et sted, hvor jeg kunne bo, hvis jeg fandt et arbejde, og ikke nok med det, jeg slog to fluer med ét smæk, da min kære mors ængstelser til dels forsvandt, for, som hun sagde: „Så har du da også et sted, hvor der er nogen, som kan passe på dig”. Den slags snak ville jeg ikke høre, da jeg selv følte, at jeg var stor og stærk (lige fyldt 18) og kunne tale flydende engelsk. Når jeg tænker tilbage, havde hun måske ret, for jeg var faktisk ikke ret stor og mit engelsk var elendigt, da jeg d. 2.11.77 efter en lang rejse stod i London. Den pige, der havde givet mig adressen på KFUK fik mange venlige tanker.

Selvom jeg havde dette storartede sted at bo, bestemte jeg mig alligevel til at rejse rundt i landet i stedet for at arbejde. Da det var lidt småt med penge, måtte det foregå ved at tage den på stop, en måde, jeg ikke havde prøvet før, men det viste sig at være spændende.

En november morgen ikklædt tre lag tøj, ventende i snevejr på at en bilist skulle forbarme sig over mig, stod jeg der. Stemningen er svær at beskrive her bagefter, derfor har jeg redigeret et par sider af min dagbog. Den perfekte stemning, kan man kun opnå ved at tage årsskriftet og sætte sig ude i haven en kold december aften med sneen flygende om ørerne.

3.11.77.

I dag forbedrede jeg min egen rekord i tre-disciplin: stå op, blive vasket og tage tøj på, på 8 min. Godt skuldret, når jeg selv skal sige det, så denne præstation opvejede, at den havregrød, jeg fik kogt mig ikke alene var brændt på, men også var klumpet, men jeg skal nok få lært at koge havregrød. Jeg forlod vandrehjemmet kl. 10 og tog bussen ud af byen, hvor jeg virkelig fandt et godt sted til at „stoppe”. Det lykkedes da også efter 10 min. at komme op med en varebil, som jeg desværre kun kunne køre med 5 km. Det var ellers en virkelig flink ung mand, der talte med en uforståelig Glasgow-accent. Han fandt et tilsyneladende godt sted at sætte mig af, men efter en halv times forløb var både næse og tæer frosne, og jeg begyndte at tvivle om, at det egentlig var så godt et sted. Jeg var derfor meget glad, da jeg blev taget op af en gæv englænder, der var den lykkelige ejer af en gammel lastbil, som, jeg tror, havde oplevet begge verdenskrige. Han skulle til Abroath, en lille by, som ligger midt imellem Aberdeen og Edinburgh. Han skød på, at vi kunne være der ved 15-tiden. Spot on! tænkte jeg, så kan jeg være i Aberdeen før kl. 18, men ak, mine drømme brast. Den gamle krigsveteran gik i stå 5 gange. Klokken blev 17, før vi nåede Abroath, hvor vi skiltes, og jeg blev nødt til at tage bussen, da det var blevet for mørkt til at stoppe.

4.11.77.

Turen i dag har virkelig været en oplevelse. Jeg kom op at køre med en mand fra Liverpool, som var på vej op for at vandre i Snowdon-området. Igen heldig! Jeg blev inviteret med på en bjergbestigning, en sport, jeg aldrig havde prøvet. Jeg måtte også bedrøve ham med, at det er et begrænset antal bjerge, vi har her i Danmark. Det var en pragtfuld dag. Jeg kunne bare glæde mig over at være sammen med én, der havde prøvet det før. Vi nåede levende ned ved 17-tiden!

Mange herlige mennesker fra vidt forskellige lande traf jeg på vejene og på vandrehjemmene. Englænderne var også meget flinke til at tage „stopperer” op, og de kørte gerne en omvej, hvis der var et eller andet i nærheden, de syntes man skulle se, og selvom der var dage, hvor man havde tilbagelagt 250 km, havde man altid kræfter til at gå hen for at „studere” det typiske engelske pub-liv.

Jeg håber, at disse par sider har givet lidt af den rejse-atmosfære, der er på sådan en tur. Da jeg havde „tomlet” rundt en måned, rejste jeg hjem på juleferie til Danmark.

Anden del

Da julen var overstået, vendte jeg tilbage, men denne gang ikke alene. Min kusine, Bodil, var denne gang med. Vi havde brugt juleferien til at skrive til forskellige hospitaler i England og var så heldige at få svar fra et hospital i London, at de gerne ville tage os i arbejde. Vi flyttede ind på KFUK. Det lå temmelig langt fra hospitalet, men det var der ikke noget at gøre ved.

Ude at stå på egne ben !

Hospitalet hed St. Josephs hospital, katolsk, og det viste sig at være et hospital for døende kræftpatienter. Uden at overdrive blev vi lidt forbavsede, da det ikke lige var det, vi havde forestillet os. Men alle vore bange forestillinger blev gjort til skamme. Der var ikke gået mere end en uge, før vi var faldet til. Personalet og patienterne var meget hjælpsomme, der var ikke den ting, de ikke ville gøre for at få os indarbejdet. Det, at det var et hospital for døende, bevirkede, at der var en meget speciel stemning. Ikke en dyster stemning, som man skulle tro, tværtimod, den var nærmest munter. Det er meget svært at forklare, for oftest er det, der er blevet sagt om døende mennesker, blevet til sentimental snak. I mange tilfælde er det, som om mennesker helt glemmer, at døden er det mest naturlige her i livet. Det er nok den holdning mellem nonnerne og det øvrige personale, der er med til at give afdelingen for døende en varm og kærlig atmosfære, og det rolige tempo, man arbejdede i.

Jeg kunne ikke forstå, hvordan en patient kunne ligge helt afslappet og se døden i øjnene, kunne bære at blive flyttet ind på et hospital, velvidende, at man ikke kom ud igen. Svaret er ikke entydigt. Man kan ikke sige, at det er det eller det, der gør det. Det, der gav mig mest klaring, var, hvad en gammel præst ved hospitalet fortalte mig. En af hans venner havde fået uhelbredelig kræft og var blevet indlagt. Sygdommen bredte sig langsomt, men han nåede at se folk komme ind og blive kørt ud, han så hvor hurtigt de blev afkræftede og sov ind. – Jeg vil ikke kalde det „kræft” for dem. Det er: Bringing together illness” (bringe sammen-sygdom). Dette forklarede han med, at patient, familie og personale blev bragt nærmere sammen gennem sygdommen. Dette var med til, at patienten ærligt kunne sige: Det fællesskab, som jeg har følt her, har gjort mig klar til at dø. Præsten, der fortalte dette, var en ældre herre på 83, en vældig progressiv herre, skal siges. Han boede på hospitalet, hvor han forrettede messe hver dag på forskellige afdelinger. En tid var jeg messedreng, ved siden af mit arbejde som plejer. Det betød ikke så meget, at jeg ikke var katolik. På grund af, at jeg var messedreng, fik vi snakket meget sammen om stort og småt, mest stort, for vi fik ordnet verdensproblemerne, hvorfor vi altid startede med at bestemme, hvilket problem, vi skulle løse den dag.

Den daglige rutine var som på alle andre hospitaler. Patienterne skulle vaskes, bades, der skulle serveres mad, patienterne skulle tages op, de, der kunne tages op, køres ind i dagligstuen osv.

De smerter, som følger med uhelbredelig kræft, blev mindsket med medicin, hvis væsentligste ingrediens var morfin, som jo ikke er helbredende, men den kan mindske smerterne. Den helbredende medicin,

hvis man kan tale om det, er den, som består i at snakke med patienterne, søge at give lidt kolorit på tilværelsen, så bliver det ikke kun en en-vejs-kommunikation, hvilket man i første omgang skulle tro, så bliver det til en gensidig fortrolighed.

Bodil blev på hospitalet 1/2 år, sammen med en dansk veninde, som hun havde truffet derovre.

Efter tre måneder på hospitalet rejste jeg hjem, da jeg skulle prøve at få tjent lidt penge, inden jeg skulle i gang med skolen igen. Jeg vil gerne slutte af med et citat fra bogen: The hour of our death som blev sagt af en af de døende.

*I can't see round the next bend,
but I know it will be all right.
Jeg kan ikke se, hvad der er rundt om hjørnet,
men jeg ved, det er i orden.*

Jakob Bubrkall.

Korte hilsener

40 år.

Til sommer er det 40 år siden, jeg mødtes med mine elevkammerater på Stidsholt Ungdomsskole. Det blev fem uforglemmelige måneder i mit liv. Jeg husker, at forstanderparret, lærerstaben, der iblandt min onkel, lærer Dam, var på talerstolen for at ønske os en god sommer og et godt kammeratskab. De fleste piger havde nok deres forældre med, men jeg blev fulgt af „Dams“, som de andre altid sagde. Endnu kan jeg se min onkel, da han skrev mit navn i min nye sangbog. Den sangbog, som står i min bogreol, blev vel nok flittigt brugt sommeren igennem både til daglig, når vi var på besøg hos kammerater, naboer eller blot var på en cykeltur ud i det blå. En gammel nabo til skolen var vi på fødselsdagsbesøg hos, og jeg erindrer her, at han bad os så inderligt om, at vi i fremtiden skulle benytte den dejlige sangbog og lære disse danske fri-ske melodier og ord, i stedet for alle de ny – moderne viser, der hørtes i radioen. Ak ja, hvor havde han dog ret, den gamle mand.

Men tunge skyer drev over Europa i disse måneder. Aldrig vil jeg nogensinde glemme den dag, Jakobsen kaldte os alle ind i skolestuen og

Elses fødselsdag.

fortalte, at nu var der sket det frygtelige, at fremmede magter prøvede at overtage Polen, og han sagde til en svensk pige, at hun hellere måtte begynde at pakke sit tøj. Næste dag var hun allerede væk fra skolen.

Kan I 39 piger mon huske, at vi „sad fast“ i Ålborgtårnet, og Falcks redningskorps kom med reb og stiger, og vi slap alle vel ned.

Det var pænt af min lille moster Dam, at hun fejrede „rund“ fødselsdag for mig, jeg blev 15 år, og aldrig før eller siden har jeg haft så mange venner til fødselsdagschokolade. Alle „sommerpigerne“ var inviteret til Øksenhede skole den dag.

Tilgiv, Ris og Hans, når vi syntes, I var for strenge, hvad disciplin angik, men vi var så unge, at vi var ganske uvidende om, hvor stort et ansvar, der var lagt på jeres skuldre.

Alle vi, som var sommerpiger i år 1939, er vel spredt til alle sider og har haft andet at tænke på end sommerophold og krig, ikke to har haft samme skæbne! Kun enkelte har jeg truffet siden, sidst var vel på „Skydepavillonen“ i Ålborg år 1976, der havde vi en hyggelig eftermiddag sammen.

Da jeg for et par år siden igen var på skolen, fik jeg en ny Stidsholtveninde. Det var Yoon, Grethes og Jeppes lille pige, som jeg mødte. Trods alderforskellen blev vi hurtigt veninder. Yoon og jeg havde det tilfælles, at vi begge havde været i Korea, jeg i 1951 med på en ekspedition med „Jutlandia“ til Korea, som var hendes fødeland. Det var ikke småting, den lille aktive pige havde at spørge om, til trods for, at det var længe forinden hun var født, at jeg havde været derude i Østen.

Her vil jeg gerne sende mit tidligere forstanderpar, lærere, kammerater og køkkenpersonalet mange venlige hilsener og tanker, og jeg vil benytte lejligheden til at ønske Grethe og Jeppe held og lykke med skolen fremover.

Alle kendte og ukendte Stidsholtkammerater ønsker jeg hermed en god jul og et godt nytår.

Dengang: *Else Jensen*, København.

Nu: *Else Steentofte*, Landskrona, Sverige.

Til alle gamle elever samt venner af skolen.

Når disse linier læses, er det snart jul igen, og en af de ting, der for mange markerer julens nærhed, nemlig Stidsholt-stævnet i Ålborg første søndag i advent, er passeret.

Tænk, at det nu er 23 år siden, det første stævne blev afholdt i Støvring, og at stævnet hvert eneste år siden er blevet afholdt advents søndag. Den eneste gang, stævnet har måttet aflyses, var for nogle år siden, da der var kørselsforbud om søndagen, men stævnet var arrangeret, og var forbudet blevet ophævet, ville stævnet også dette år være blevet afholdt.

For os i udvalget er det i dag en stor glæde, at de ønsker, som for 23 år siden førte til, at gamle Stidsholtelever skulle mødes til et ekstra elevmøde, stadigvæk er gældende, og at der hvert år samles mange gamle Stidsholtelever, som repræsenterer næsten alle årgange, her i Ålborg.

Når stævnet har kunnet afholdes i så mange år og stadigvæk er livskraftigt, så skyldes det især den store opbakning, som fra skolens side altid er blevet udvist over for Ålborgstævnet. Det gælder både for forstanderparret Buhrkalls, og især for Jakobsens, som har udvist en helt fantastisk trofasthed mod Stidsholt-stævnet i Ålborg. Tænk bare, at i samtlige år har Jakobsen taget imod udvalgets opfordring til at være stævnets hovedtaler, og det uanset om der har været store festlige begivenheder selv i den nærmeste familie, eller da sygdom var meget hård ved Jakobsen, da ville han heller ikke svigte stævnet, hvis han på nogen måde ville være i stand til at deltage. Som bekendt lykkedes det, trods gangbesvær og kørestol. Vi ved alle, at det at måtte tale fra kørestol, nok var noget af det sværeste, der endnu var hændt Jakobsen, og derfor blev glæden for os alle også endnu større, da Jakobsen igen kunne gå på talerstolen. Vi håber alle, at sådan må det forblive mange år endnu, lige som det er vort store ønske, både for hr. og fru Jakobsen, at de kommende år måtte give dem begge en tid, hvor sygdom ikke vil være så hård mod dem, som den har været de sidste år.

Fra udvalget sender vi alle gamle Stidsholtelever, begge forstanderpar samt alle andre deltagere i Ålborgstævnet de bedste ønsker om en rigtig glædelig jul samt et godt og lykkebringende nytår, og håber, at Stidsholtstævnet i Ålborg også fremover må være rammen om venskab og kammeratskab.

På udvalgets vegne

Knud Villy Andersen.

Kære gamle elever.

Ja, så er endnu et år rundet, med mange oplevelser. Vi befinder os godt nede ved havet og har nu fået lidt flere husdyr. Nu begynder Jørgen at lege landmand, så er der nogle af jer der har lidt tips, så kan I jo lægge vejen om ad Lyngså.

Vi ønsker jer alle en glædelig jul samt et godt nytår.

Joan, Lisa, Torben, Jørgen og Rita Farum Jensen.

Meddelelser 1979

Elevmødet

afholdes søndag den 20. maj kl. 14.

Reservér venligst dagen i god tid og kom til Stidsholt. Det er mest festligt, når vi er mange. Se avisernes annoncer i god tid. I er velkommen til at tage jeres forlovede eller ægtefælle og børn med.

Jubilæumsholdene

Elever fra vinteren 1953-54 og sommeren 1954 (25 år)
vinteren 1948-49 og sommeren 1949 (30 år)
vinteren 1943-44 og sommeren 1944 (35 år)
vinteren 1938-39 og sommeren 1939 (40 år)
vinteren 1933-34 og sommeren 1934 (45 år)

indbydes på elevmødedagen med eller uden ægtefælle til jubilæumssammenkomst med middag kl. 11. Send venligst et kort med indmeldelse en uge før til os. – Prøv på at finde frem til gamle kammeraters adresse og gør dem opmærksom på festen.

Stidsholt-stævnet i Aalborg

afholdes søndag den 2. december (advents søndag) kl. 14. Velkommen gamle elever med familie – gælder også elevforældre.

Se annonce til den tid.

Adresseændringer

bedes sendt til kassereren, Karen Søndergaard, Rosenstien 2, 9300 Sæby, tlf. (08) 46 17 27.

Telefonnumre

Skolens telefon – (08) 46 81 03.

Elevtelefon – (08) 46 80 72.

Grethe og Jeppe Buhrkall – privat (08) 46 81 03.

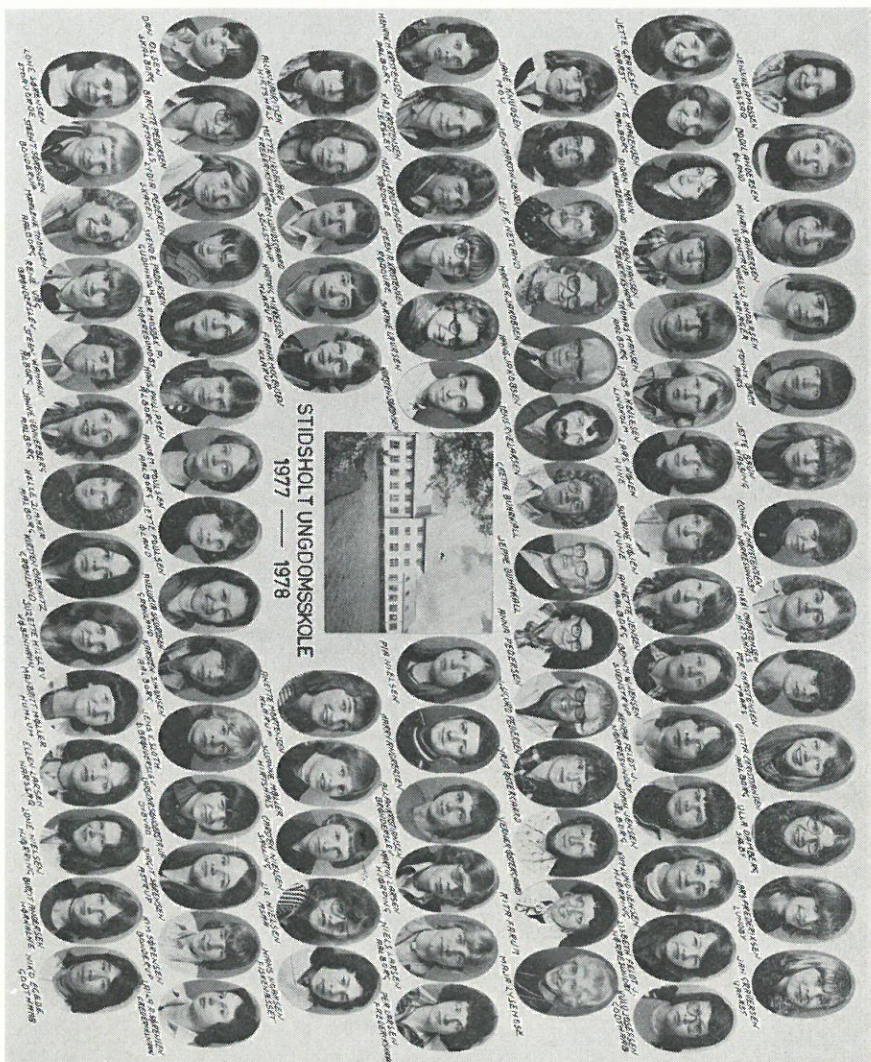
Marie og Hans Jakobsen – privat (08) 46 80 38.

Elevforeningens bestyrelse

Juul Højbjerg, Horsevadvej 179, Jerslev. Formand.
Ejnar Frendrup, Vestergade 46, Nørresundby. Næstformand.
Edel Jensen, Nørregade 13, Flauenskjold. Sekretær.
Karen Søndergaard, Rosenstien 2, Sæby. Kasserer.
Orla Jensen, Sæbyvej 22, Syvsten.
Jørgen Holm Jensen, Ødegaard, Stidsholt, Sæby.
Monica Selmer, Sortebærvej 3, Hune, Blokhus.

Skolens bestyrelse

Kristian B. Larsen, Engblommevej 11, 9800 Hjørring. Formand.
Knud Pinstrup, Nørreteris, 9240 Nibe. Næstformand.
Clarence Simonsen, Torvet 5, 9340 Aså.
Juul Højbjerg, Jerslev Østermark, 9740 Jerslev J.
Oskar Jensen, Gustav Wiedesvej 1, 9300 Sæby.
Hans Jakobsen, Stidsholt Ungdomsskole, 9300 Sæby.
Ingrid Houbak, Gedemålgård, Bjergby, 9800 Hjørring.

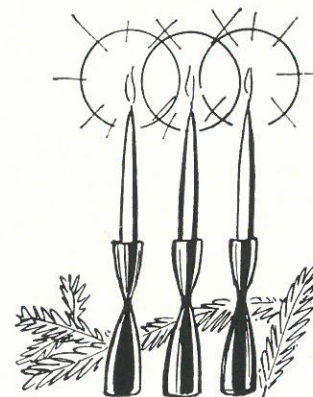

Elever 1977-78

Jensine Amossen, Grønland
 Bodil Andersen, Brovst
 Henrik Andersen, Svenstrup
 Niels Jørgen Andersen, Mariager
 Birgit Andersen, Vadum
 Tonny Allan Bach, Års
 Jette Baun, Vester Hassing
 Connie Christensen, Nørresundby
 Jan Michael Christensen, Hirtshals
 Per Ove Christensen, Tårs
 Ghitta R. Christiansen, Ålborg
 Kirsten Chemnitz, Grønland
 Ulla Damberg, Sæby
 Nikodemus Egede, Grønland
 Lars Bo Frederiksen, Lundby, Nibe
 Jan Gravesen, Gistrup
 Jette Gravesen, Gistrup
 Gitte Hagensen, Nørresundby
 Preben Hansen, Frederikshavn
 Thomas Hansen, Ålborg
 Lars Peter Hejlesen, Nørresundby
 Lars Michael Rafn Højen, Hune
 Susanne Jane Rafn Højen, Hune
 Suzette Hilslov, København
 Annette Jensen, Ålborg
 Benny W. R. Jensen, Svenstrup
 Henrik Feldt Jensen, Nørresundby
 John Jensen, Ålborg
 Kim Lund Jensen, Hjørring
 Lisbeth Feldt Jensen, Nørresundby
 Ku'lutanguak Josefsen, Grønland

Jane Knudsen, Mou H.
Henrik Holm Kristensen, Ålborg
Kaj Kristensen, Jerslev J.
Niels Jørgen Kristensen, Nr. Kongerslev
Steen Arne Kristensen, Nr. Kongerslev
Allan Kristiansen, Brønderslev
Martin Larsen, Hjørring
Niels Bjørn Larsen, Ålborg
Per Larsen, Frederikshavn
Allan Lauritsen, Hirtshals
Mette Lindegaard, Elling, Frederikshavn
Karin Lundsgaard, Skørping
Ellen Larsen, Grønland
Aidan Mann, New Zealand
Hartvig Mikkelsen, Klarup
Frank Mogensen, Klarup
Anette Mortensen, Klarup
Maj-Britt Møller, Struer
Susanne Møller, Hirtshals
Carsten Ytting Nielsen, Løgstør
Lis Nielsen, Aså
Hans Noahsen, Grønland
Lone Nielsen, Hjørring
Dan Olsen, Skalborg
Birgitte Pedersen, Hirtshals
Hanne Pedersen, Skagen
Lydia Pedersen, Skagen
Svend Erik Pedersen, Stovvørde
Per Mosbek Petersen, Nørresundby
Hans Chr. Philipsen, Ålborg
Anne Merete Poulsen, Ålborg
Jette Poulsen, Øland, Brovst
Anne Lucia Sigurdsen, Grønland
Karsten Simonsen, Ålborg
Jens Kaae Sloth, Brønderslev

Lars Chr. Sønderstrup, Dybvad
Birgit Sørensen, Astrup-Hjørring
Kim Sørensen, Fjerritslev
Laila Sørensen, Frederikshavn
Lone Sørensen, Klarup
Steen T. Sørensen, Fjerritslev
Marlene Thomsen, Ålborg
René Våg, Brønderslev
Steen Wammen, Ålborg
Jane Wenneberg, Ålborg
Helle Zimmer, Ålborg

REGNSKAB

for året 1. maj 1977 – 30. april 1978

INDTÆGT

Kassebeholdning	779,95
Årsskrifter, giro	6.080,00
Årsskrifter, kontant	5.180,00
Renter	97,95
	Kr. 12.137,90

UDGIFT

Årsskrifter	10.242,40
Frimærker	1.095,00
Kontorartikler	131,50
Indestående på giro	92,77
Indestående i sparekassen	516,31
Kontant beholdning	59,92
	Kr. 12.137,90

Rosenstien 2, Sæby, den 2. maj 1978.

Karen Søndergaard.

Regnskabet gennemgået, der var intet at bemærke.

Gerda Sørensen.

Gerda Osterland Rasmussen.